

Leuenbergská konkordie Czech

Luterské, reformované a z nich vzešlé spojené církve, jakož i příbuzné předře-formační církve valdenských a českých bratří, které vyjadřují svůj souhlas s touto Konkordií, konstatují na základě svých věroučných rozhovorů, že mezi nimi existuje společné pochopení evangelia, jak bude dále vyloženo. To jim umožňuje vyhlásit a uskutečňovat vzájemné církevní společenství. Zároveň s vděčností za to, že byly přivedeny do větší vzájemné blízkosti, vyznávají, že zápas o pravdu a jednotu v církvi býval a dosud je spojen také s vinou a utrpením.

Církev spočívá jen na svém základě Ježíši Kristu, který ji shromažďuje a vysílá příklonem své spásy ve zvěstování a ve svátostech. Podle reformačního pochopení je proto shoda v pravém učení evangelia a v pravém vysluhování svátostí nezbytným, ale i dostačujícím předpokladem opravdové jednoty církve. Zúčastněné církve odvozuji od těchto reformačních kritérií své pochopení společenství mezi církvemi, jak bude dále vyloženo.

I Cesta ke společenství

Reformačním otcům se z důvodů víry a svědomí nepodařilo zabránit vzájemnému rozdělení, ač zde byly četné společné prvky, ale také podstatné rozdíly ve způsobu teologického myšlení a církevní praxe. Touto Konkordií zúčastněné církve uznávají, že jejich vzájemný vztah se od dob reformace změnil.

1. Společné aspekty v počátcích reformace

V historickém odstupu je dnes zřetelněji možno poznat, co bylo — přes všechny rozpory — ve svědectví reformačních církví společné: Vyšly z nové, osvobodivé a jistotné zkušenosti moci evangelia. Reformátoři zastávali poznanou pravdu, a tím se společně dostali do rozporu s církevními tradicemi své doby. Svorně proto vyznali, že život a učení je třeba poměřit původním a čistým svědectvím evangelia v Písmu svatém. Svorně dosvědčili svobodnou a bezpodmínečnou Boží milost v životě, smrti a vzkříšení Ježíše Krista; ta platí každému, kdo toto zaslíbení vírou přijme. Svorně vyznali, že praxi a podobu církve je třeba odvodit z jejího pověření svědčit světu a že slovo Páně zůstává nadřazeno všem lidským pokusům o podobu křesťanské obce. Přitom se společně s celým křesťanstvem nově přiznali k vyznání trojjediného Boha a k vyznání Ježíše Krista jako Boha a člověka, jak je vyjádřeno ve starokřesťanských symbolech.

2. Změněné předpoklady v dnešní situaci

Teologické vyrovnání s otázkami novověku, ro. voj. bádání o bibli, hnutí obnovy církve i znovu objevený horizont ekumenický — to vše v průběhu čtyř staletí dovedlo církve vzešlé z reformace k novým formám myšlení a života, jež jsou si navzájem podobny. To vše ovšem s sebou také přineslo nové rozpory, které jdou napříč konfesemi. Kromě toho byly vždy znovu, zvláště v dobách utrpení, činěny zkušenosti bratrské vzájemnosti. Tyto všechny faktory, jmenovitě od dob probuzeneckých hnutí, se staly církví novým podnětem aktuálně vyjádřit jak svědectví biblické, tak i reformační vyznání pro přítomnost. Na této cestě se naučily odlišovat základní svědectví reformačních vyznání od dobově podmíněných forem myšlení. Vyznání vydávají svědectví o evangeliu jako živém Božím slovu v Ježíši Kristu, a proto cestu k jeho novému odpovědnému dosvědčení neuzavírají, nýbrž otevírají a vyzývají po této cestě kráčet ve svobodě víry.

II. Společné pochopení evangelia

V následujících odstavcích popisují zúčastněné církve své společné pochopení evangelia, jak je potřebné pro zdůvodnění jejich vzájemného společenství.

1. Zvěst o ospravedlnění jako zvěst o svobodné Boží milosti

I Evangelium je poselství o Ježíši Kristu, který je spasením světa v naplnění zaslíbení, daných lidu Staré smlouvy.

(a) Reformační otcové vyjádřili své správné pochopení v učení o ospra vedlnění.

(b) V tomto poselství je Ježíš Kristus dosvědčen

- jako ten, který se stal člověkem a v němž se Bůh spojil s člověkem;
- jako ten, který byl ukřižován a vzkříšen, který na sebe vzal Boží soud a tak prokázal Boží lásku k hříšníkům a
- jak ten, který přijde a jakožto soudce a zachránce vede svět k dovršení.

(c) Svým slovem v Duchu svatém volá Bůh všechny lidi k obrácení a k víře a hříšníku, který uvěří, dává svou spravedlnost v Ježíši Kristu. Kdo složí svou důvěru v evangelium, ten je pro Krista ospravedlněn před Bohem a osvobozen od žaloby Zákona. Žije v každodenním pokání a obnově a spolu se společenstvím v chválách Božích a ve službě druhým, s jistotou, že Bůh své království přivede k dovršení. Tak Bůh tvoří nový život a do světa vkládá počátek nového lidství.

(d) Toto poselství osvobozuje křesťany k odpovědné službě ve světě a dává jim ochotu v této službě i trpět. Křesťané poznávají, že Boží vůle obepíná jako požadavek i jako dar celý svět. Zasazují se o pozemskou spravedlnost a o mír mezi lidmi a národy. Proto musí spolu s druhými lidmi hledat rozumná, věčná kritéria a podílet se při jejich uplatňování. Činí to v důvěře, že Bůh udržuje svět a v odpovědnosti před Božím soudem.

(e) Tímto pochopením evangelia stojíme na půdě starocírkevních symbolů a přijímáme společné přesvědčení reformačních konfesí, že výlučné prostřednictví spásy v Ježíši Kristu je středem Písma svatého a zvěst o ospravedlnění jakožto zvěst o svobodné Boží milosti měřítkem všeho zvěstování církve.

2. Zvěstování, křest, večeře Páně

Evangelium je základním způsobem dosvědčeno slovem apoštolským a prorockým v Písmu svatém Starého a Nového zákona. Je úkolem církve, aby toto evangelium předávala slovem kázání, zvěstováním jednotlivci a křtem a večeří Páně. Ve zvěstování, křtu a večeří Páně je Kristus přítomen skrze Ducha svatého. Tak se lidem dostává ospravedlnění v Kristu a Pán tak shromažďuje svůj lid. Působí při tom v rozličných formách úradů a služeb, jakož i svědectvím všech údů místní obce.

(a) Křest

Křest se vykonává vodou ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Ve křtu Ježíš Kristus člověka, propadlého hříchu a smrti, neodvolatelně přijímá do společenství své spásy, aby byl novým stvořením. Mocí Ducha svatého jej povolává do svého lidu a volá k novému životu z víry, ke každodennímu pokání a k následování.

(b) Večeře Páně

Ve večeři Páně vzkříšený Ježíš Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Poskytuje nám tak odpuštění hříchů a osvobozuje nás k novému životu z víry. Dává nám znovu zakusit, že jsme údy jeho těla. Sílí nás ke službě lidem.

Když slavíme večeři Páně, zvěstujeme Kristovu smrt, skrze kterou Bůh smířil svět se sebou. Vyznáváme, že vzkříšený Pán je mezi námi přítomen. V radosti, že Pán přišel k nám, očekáváme jeho příchod ve slávě.

III. Shoda ve věci odsudků věroučných bludů v době reformace

Rozpory, které od reformace znemožňovaly společenství mezi luterskými a reformovanými církvemi a vedly ke vzájemným odsudkům, se týkají učení o večeři Páně, christologie a učení o předurčení (predestinaci). Rozhodnutí otců bereme vážně, ale jsme dnes s to k tomu společně říci toto:

1. Večeře Páně

Ve večeři Páně vzkříšený Ježíš Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Dává sám sebe bezvýhradně všem, kdo přijímají chléb a víno; víra přijímá večeři Páně ke spasení, nevěra k soudu.

Obecenství s Ježíšem Kristem v jeho těle a krvi nemůžeme oddělit od aktu jedom a pití. Zájem na způsobu přítomnosti Kristovy ve večeři Páně, který by k tomuto jednání nepřihlížel, se vydává v nebezpečí, že smysl večeře Páně zatemní.

Kde existuje mezi církvemi takováto shoda, nepostihují již odsudky v reformačních konfesích dnešní pozici těchto církví.

2. Christologie

V pravém člověku Ježíši Kristu se věčný Syn, a tedy Bůh sám obětoval ztracenému lidstvu ke spasení. Ve slovu zaslíbení a ve svátosti nám Duch svatý, a tedy Bůh sám, zpřítomňuje Ježíše jako Ukřižovaného a Vzkříšeného.

Ve víře v tuto Boží sebeobět v Synu stojíme před úkolem, abychom se zřetelem k dějinné podmíněnosti tradičních forem myšlení nově vyjádřili to, co reformovanou tradici vedlo k zájmu na plném zachování jak Ježíšova božství tak jeho lidství a co vedlo tradici luterskou k zájmu na „personální unii“ obého.

Za těchto okolností nemůžeme dnes opakovat někdejší odsudky.

3. Predestinace

V evangeliu je zaslíbeno bezpodmínečné přijetí hříšného člověka Bohem. Kdo v ně skládá důvěru, může si být jist spasením a velebit Boží vyvolení. O vyvolení je proto možno mluvit jen se zřetelem ke spasení v Kristu.

Víra sice ví ze zkušenosti, že poselství spásy nepřijmou všichni, avšak respektuje tajemství Božího působení. Vydává svědectví jak vážnosti lidského rozhodnutí, tak skutečnosti Boží vůle ke spasení

všech. Biblické svědectví o Kristu nám zapovídá domnívat se, že věčný Boží úrůdek znamená definitivní zavržení některých osob nebo jistého národa.

Kde existuje mezi církvemi takováto shoda, nepostihují již odsudky v reformačních konfesích dnešní pozici těchto církví.

4. Důsledky

Kde jsou tato zjištění uznána, znamená to, že odsudky reformačních konfesí ve věci večeře Páně, christologie a predestinace již nepostihují současný stav. Tím neoznačujeme odsudky, jež otcové vyslovili, za nevěčné; tyto odsudky však již nejsou překážkou společenství mezi církvemi.

Mezi našimi církvemi existují značné rozdíly ve formách bohoslužby, v typech zbožnosti, v církevních řádech. Místní sbory často vnímají tyto rozdíly silněji než tradiční rozdíly v učení. Přesto však, poučení Novým zákonem a přihlížejíce k reformačním kritériím společenství církví, v těchto rozdílech nemůžeme spatřovat faktory, jež rozdělují církev.

IV. Vyhlášení a uskutečnění společenství církví

Společenství mezi církvemi ve smyslu této Konkordie znamená, že církve rozdílných konfesijních pozic si na základě dosažené shody v pochopení evangelia navzájem udělují společenství ve Slovu a svátostech a usilují o co největší pospolitosť ve svědectví a službě světu.

1. Vyhlášení společenství církví

Souhlasem s Konkordií vyhláší církve, ve věrnosti ke svým závazným konfesím anebo s potřebným respektem ke svým tradicím, toto:

- (a) Že se shodují v pochopení evangelia, jak je vyjádřeno v části II a III této Konkordie.
- (b) Že odsudky, vyslovené v konfesích, nepostihují podle výkladu v části III této Konkordie současný stav učení těchto církví.
- (c) Že si navzájem udělují společenství Slova a svátostí. To zahrnuje i vzájemné uznání ordinace a umožňuje intercelebraci.

Tím je vyhlášeno společenství mezi církvemi. Zrušeny jsou roztržky, které tomuto společenství od 16. století stály v cestě. Zúčastněné církve jsou přesvědčeny, že společně mají podíl na jedné církvi Kristově a že Pán je osvobozuje a zavazuje ke společné službě.

2. Uskutečnění společenství církví

Společenství církví se uskutečňuje v životě církví a místních sborů. Ve víře ve sjednocující moc Ducha svatého vyřizují církve svěřené svědectví a službu a usilují o to, aby nabyté společenství bylo posilováno a prohlubováno.

(a) Svědectví a služba

Zvěstování církví nabývá ve světě věrohodnosti, když církve dosvědčují evangelium v jednomyslnosti. Evangelium osvobozuje a spojuje církve ke společné službě. Ta je službou lásky a platí člověku v nouzi a usiluje odstranit příčiny této nouze. Úsilí o spravedlnost a mír ve světě vyžaduje, aby se církve stále více zhošťovaly své odpovědnosti společně.

(b) Pokračování v teologické práci

Stávajícím závazným konfesím ponechává Konkordie ve zúčastněných církvích platnost. Nepokládá se za novou konfesi. Vyjadřuje shodu v ústředních věcech, která umožňuje společenství církví

rozdílných konfesijních pozic. Zúčastněné církve se dávají v orientaci svého svědectví a své služby touto shodou vést a zavazují se pokračovat ve vzájemných věroučných rozhovorech. Společné pochopení evangelia, na němž společenství církví spočívá, musí být dále prohlubováno, prověřováno svědectvím Písma svatého a stále aktualizováno.

Je úlohou církví, aby dále pracovaly na zvládnutí rozdílů, které v církvích i mezi církvemi trvají, aniž působí rozdělení. K nim patří:

hermeneutické otázky chápání Písma, vyznání a církve;

vztah Zákona a evangelia;

praxe křtu;

úřad a ordinace;

učení o dvou říších a o panství Ježíše Krista;

církev a společnost.

Také problémy, které se nově objevují ve vztahu ke svědectví, službě, řádu a praxi, je třeba vzít na pořad rozhovorů.

Reformační církve se musí na základě svého společného dědictví vyrovnávat s dnešními tendencemi teologické polarizace. Problémy, jež s tím jsou spojeny, zčásti přesahují difference v učení, jež kdysi byly důvodem rozdílů mezi luterány a reformovanými.

Úlohou teologických rozhovorů také bude dosvědčit pravdu evangelia a odlišit ji od deformací.

(c) Organizační důsledky

Vyhlášením společenství církví nejsou nikterak anticipovány právní úpravy jednotlivých otázek mezi církvemi nebo uvnitř církví. Církve však budou při těchto úpravách ke Konkordii přihlížet.

Obecně platí, že vyhlášení společenství kazatelný a stolu Páně a vzájemné uznání ordinace se nedotýká předpisů, jež v jednotlivých církvích upravují přijetí do úřadu faráře a výkon služby faráře, ani pravidel sborového života.

Otázka organizačního spojení jednotlivých zúčastněných církví může být řešena jen v situacích, kde tyto církve žijí. Při posuzování této otázky by měla být vzata v úvahu tato hlediska:

V rozporu s povahou vyhlášeného společenství církví by bylo každé ujednocování, které by omezovalo pluralitu způsobů zvěstování, bohoslužebných forem, církevního řádu a diakonických i společenských aktivit. Na druhé straně však v některých situacích, s ohledem na věcnou souvislost mezi svědectvím a řádem, může sama služba církve vyžadovat právní a organizační spojení. Pokud budou z vyhlášeného společenství církví vyvozovány organizační důsledky, nesmí tím být zkrácena svoboda rozhodování církví menšinových.

(d) Ekumenické aspekty

Když zúčastněné církve mezi sebou vyhláší a uskutečňují společenství, jednají ve smyslu svého závazku sloužit ekumenickému společenství všech křesťanských církví.

Své společenství v Evropě chápou jako příspěvek k tomuto cíli. Očekávají, že překonání jejich dosavadního rozdělení bude působit též v konfesijně příbuzných církvích v Evropě i na jiných kontinentech a jsou ochotny s nimi společně uvážit možnost společenství církví.

Toto očekávání platí rovněž pro vztah mezi Světovým luterským svazem a Svazem reformovaných církví.

Doufají také, že jejich společenství dá nový popud pro setkávání a spolupráci s církvemi jiných konfesí. Vyjadřují svou ochotu včlenit své teologické věroučné rozhovory do tohoto širšího horizontu.